

ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΛΑΘΟΣ

(Συνέχεια ἰδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Εἰς ἐκεῖνο τὸ ἀμπέλι εὐρίσκατο, εἰς τ'ὄνειρό της, τώρα πρώτη φορά, ἀφοῦ δὲν εἶχε πατήση αὐτοῦ εἰκοσι χρόνια. Εἶχε φθάσῃ ἐκεῖ μὲ τοὺς γονεῖς της καὶ μὲ μισθωμέναις τρυγήτραις, τὴν ὥραν ὅπου ὁ ἥλιος, ὡς ἐσηκώνετο ὀπισθεν, ἀπὸ τὸ βουνό, μόλις ἐχρῶσσε τὰς ἀκrais τῶν ἐλαιοδένδρων, ἐνῶ ὅλ' ἡ πλαγιά ἔμενεν ἀκόμη ἰσκιωμένη, καὶ ἡ ἀντίκρου θάλασσα ἐλαττάριζε πέρα πέρα ἀπὸ τὰς ἀργυραῖς πρωϊναῖς ἀκτίνας. Ἐστάθησαν ὅσο νὰ πέσῃ ἡ δροσιὰ τῆς νυκτός, γιὰ νὰ κόψουν στεγνὰ τὰ σταφύλια· ἔπειτα ἄρχισεν ὁ τρύγος καὶ ἔς ὀλίγην ὥραν, διότι καθε κλήμα τὰ εἶχε πολλά, αὐτὴ μὲ τὴν σύντροφόν της ἐγέμισε δύο τερτικά, ἡ μητέρα της τὰς ἐδοθήθη καὶ τὰ ἐφόρτωσαν εἰς τὸ κεφάλι, τοὺς καὶ δύο μικραῖς τρυγήτραις ἐπῆραν καὶ αὐταῖς δύο κάνιστρα γιὰ νὰ γίνῃ σωστὸ τὸ φόρτωμα. Ἐπειτα ἐκίνησαν καὶ ἡ τέσσερες, ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, τὸ ἀμπέλι, καὶ ὕστερ' ἀπ' ὀλίγο διάστημα ἐδιάβηκαν, πάντοτε ἀλύγιστα καὶ ἀτάραχαις, τὸ στένωμα, ὅσο μία διασκελιὰ μόνον πλάτος, καὶ μᾶλλον τριάντα βήματα, ὅπου δεξιὰ ἔχει κρεμαστοὺς βράχους, καὶ ἀριστερὰ τρομάζει ὁ ἄνθρωπος νὰ βλέπῃ, ἀπὸ ἐκατὸ μέτρα ὕψος, τὰ κοντρούκια καὶ παρακάτω τὰ φύκια ὅπου ξερονᾶ ἀκατάπαυτα τὸ ἀγριοπέλαγο· τὸ τρομακτικὸ ἐκεῖνο πέρασμα ὀνομάζεται κακὴ σκάλα. Ἐκεῖ πού ἔπαυε τὸ στενὸ μονοπάτι, εὗρηκαν τὸν ἀγωγιάτην, ὅπου μόλις εἶχε φθάσῃ ἐφορτώθη τὸ ἄλλο, καὶ ὁ ἀγωγιάτης, ἐνῶ ἀνχωροῦσε, «Κοπέλαις» τοὺς εἶπε, «μὴν ὀκνηρεύεσθε, νὰ εὗρω ὅταν γυρίσω ἔτοιμα τερτικά· τὸ ἄλλογό μου εἶναι παλληκαρι».

«Ἄς καθίσωμε ἐδῶ, Αὐγερινή», εἶπε ἡ Μαρία, «νὰ ξανασάνωμε ὀλίγο, τὰ σταφύλια τὰ εὐλόγησε ὁ Θεὸς ἐφέτος, καὶ δὲν ἀργούμε νὰ τὰ παστρεύωμε.»

Κ' ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς ἕναν ὄχθον, ἡ Αὐγερινὴ ὀλίγο παραπάνω· τὰ κορίτσια ἔτρεχαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ κ' ἐπαίγνιδίζαν τριγύρω.

«Πόσο μοῦ ἀρέσει, Αὐγερινή μου τούτη ἡ θάλασσα· λέγουν πῶς εἰς τὸ ἄλλο μέρος ἡ ἄλλη θάλασσα εἶναι σκεπασμένη μὲ καρχῆδια μικρὰ μεγάλ· ἐδῶ σπάνιας φορὰς διαβαίνει κανένα βαπόρι πολὺ μακρὰ, πέρα πέρα, ὡς ἂν ἰσκιος· καλυτέρα εὐχριστοῦμαι εἰς τὸ πέλαγο τούτο· ἐδῶ δὲν φαίνονται παρὰ βάρκαις μὲ τὰ πανάκια τοὺς, δελφίνα ὅπου κοπαδιαστὰ παίζουν, καὶ θαλασσοπούλια ὦ! ἰδέε. Αὐγερινή, πόσοι γλάροι στριφογυρίζουν ἐπάνω εἰς τὸ νερό· δείχνει ὅτι θ' ἀλλάξῃ ὁ καιρός. Τί λές ἐσύ;»

Ἀκούσθη ἕνα χασκόγελο, ἡ Μαρία ἐγύρισε καὶ δὲν εἶδε οὔτε τὴν Αὐγερινὴν οὔτε τὰ κορίτσια, καὶ ἐπάγωσεν ὅλη καὶ ἄκουσε τὴν καρδίαν της ὅπου βροντοκοποῦσε· ἔστρεψε πάλι τὰ μάτια πρὸς τὴν θάλασσαν· αὐτοῦ, ὅχι μακρὰν ἀπὸ τὸ ἀκρογιάλι, σηκώνεται βράχος ὑψηλός, ὅπου τὸν λέγουν ὀρθο.λίθι ἐπάνω εἰς τὸν θεόκτιστον ἐκεῖνον πύργον ἦταν ὀρθὴ στηλωμένη ἡ Αὐγερινὴ μὲ τὰ μαλλιά ἀπλωμένα εἰς τὰς πλάταις· μὲ τὸ ἕνα χέρι ἐκρατοῦσε τ' ἀσημοχρῶσαφά τῆς Μαρίας, ὅπου ἄστραφταν εἰς τὸν ἥλιον, καὶ μὲ τὸν ἄλλο τῆς ἐγνευε, ὡς ἂν νὰ τῆς ἔλεγε·

«Κατέβη ἐδῶ κάτω νὰ τὰ πάρῃς, εἰδεμὴ τὰ ῥίχνω εἰς τὴν θάλασσαν».

Ὅπως ἡ Μαρία ἐπετάχθη νὰ ῥιγθῇ ἀπὸ τὸ φρούδι τοῦ βουνοῦ εἰς τὸν ἄμμου νὰ πάῃ νὰ πάρῃ τὰ χρυσάφια της, ἐκόπη τὸ ὄνειρό της, ἐξύπνησε κ' ἐνῶ ἀγκομαχοῦσε κ' ἔκλαιε, ἄκουσε τὴν φωνὴν τοῦ ἀνδρός της.

«Παῦσε τώρα, σῆχω, συγύρισε τὰ χρυσάφια καὶ τὸ πεσελί, νὰ φύγω».

* *

Ἐπεσεν ἡ δύστηνη Μαρία γονατιστὴ ἐμπροσθέν του καὶ μὲ κομμένην μυελὰ τοῦ ὠμολόγησε ὅ,τι ἔκαμνε.

«Σοῦ ἔπαισα πολὺ, ἀφέντη· σοῦ ἔπαισα πολὺ, ἀλλὰ στοχάσου ἀφέντη, πῶς αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη καὶ ὕστερη φορά πού σοῦ πταίω· μὴ μὲ σκοτώσῃς καὶ κολασθῇς καὶ σύ· ἄδικα θὰ εἶγες τὴν ἀμαρτίαν· τούτη εἶναι ἡ ὕστερη ἡμέρα τῆς ζωῆς μου».

— «Μ' ἐπῆρες, μωρή, ἔς τὸν λαίμῳ σου· σ' ἀφίνω εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ»· καὶ μὲ τοῦτο κατέβη τὸ μονοπάτι.

* *

Ἡ ὀρφανὴ Μαρία ἔμενεν αὐτοῦ λιποθυμισμένη, ἀνίσθητη· ὅταν ἐσυνήλθε, ὁ ἥλιος εἶχε μεσουρανήσῃ· ἐσηκώθη, ἀλλάξε ὅλη, ἔβηλεν εἰς τὸν κόρπον της τὸ γράμμα τοῦ παιδιοῦ της, ἔπεσ' ἐπίστομα ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας, κ' εἶπε μέσα της.

«Καὶ αὐτὸ ἠθέλησε ὁ Θεός, νὰ μοῦ λείπῃ σήμερον ὁ ἅγιος ἄνθρωπος».

Καὶ ἀφοῦ εἶπε τὰ πατερνικά της, ἐπῆρε τ' ἀκρινὸ μονοπάτι τοῦ χωριοῦ καὶ ἔς ὀλίγα λεπτὰ ἔφθασε εἰς τὸ σπίτι τῆς μητρός της. Ἡ γραία ἦταν καθισμένη εἰς τὸ κατώφλι καὶ εἰς τὰ πόδια της ἡ ἑγγονὴ της, κόρη τῆς Ἑλένης. Ἄμα τὴν εἶδε πού ἀνέβαινε τῆς εἶπε·

— Τί σοῦ ἐστάθηκε Μαρία; τὰ συνειθισμένα σὰς· θὰ σ' ἐβάρσε ὁ Πέτρος.

— Μαννοῦλα μου, ἦλθν νὰ πεθάνω κοντὰ σου. Καὶ τῆς ἐδιηγήθη τὸ δυστύχημά της.

— Κακὰ ἔκαμες, Μαρία· εἰς τὸν καιρόν μας ἡ

γυναικες· δὲν ἔκλιναν τὸ παραμικρὸ χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ ἀνδρός· τῶρα ἐκάκωσαν καὶ τὰ θηλυκά.

— Ὅχι, μάννα. Ὅτι δὲν τὸ ἔκλεμα γιὰ ν' ἀδικήσω τὸν ἄνδρα μου, μάρτυς μου ὁ Θεός, σπλαχνί σου με ἄνε σύ·—δὲν μὲ βαστάξῃ ἡ καρδιά νὰ γυρίσω σπίτι μου.

— Αὐτὸ εἶνε ἀκόμη χειρότερο, νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἀνδρός σου· ὁ κόσμος θὰ εἰπῇ πῶς ἔπραξες ἄτιμα πράγματα.

— Μητέρα, θὰ πάω νὰ πνιγῶ.

— Σὺρε, τῆς εἶπε ἡ γριά.

— Ἀ! μάννα, μάννα!

— Καὶ ἀνέβη τρέχοντας τὸ στενὸ μονοπάτι, ὅπου κατόπιν ἐσχίζετο εἰς δύο, τὸ ἓνα κατέβαινε εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην τοῦ χωριοῦ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀντίστροφα ἐπήγαιναν εἰς τὴν ἀκροθαλασσίαν.

Ἡ γερόντισσα ἔμεινε μὲ τὸ κεφάλι κάτω, ἀνήσυχη, καὶ ὕστερ' ἀπ' ὀλίγην ὥραν εἶπε τῆς μικρᾶς ἐγγονῆς τῆς·

«Τρέχα παιδί μου, πρόφθασέ την· εἶπέ της νὰ γυρίσῃ ὀπίσω, νὰ περάσῃ ἐδῶ τὴν νύκτα».

Ὡστόσο ἡ Μαρία εἶχε πᾶρῃ τὸν κατήφορον, ὅχι μέσα εἰς τὸ μονοπάτι, ἀπ' ὅπου ἐπερνοῦσε ὁλος ὁ κόσμος, ἀλλὰ εἰς ἓνα παλαιὸ παρακλάδι, ὅπου καὶ αὐτὸ ἔβγαινε εἰς τὸ περιγιάλι. Καθὼς αὐτὴ ἐρροβολοῦσε ἀπὸ τὸ βουνό, ὁμοίως ἔς ἐκείνην τὴν ὥραν ὁ ἥλιος ἐκατέβαινε πρὸς τὴν ἄκρην τῆς θαλάσσης, μίαν ὁριζὰ ἀκόμη ὑψηλὰ· τὸν εἶχε πλαγινὰ καὶ ἐβλεπεν ἔμπροσθεν τῆς τὸ ἄπειρο φῶς ὅπου ἐπλημμυροῦσε τὸ ἀπέραντο πέλαγο εἰς ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡσυχώτατο καὶ ὡσὰν ἀσημοχρυσωμένο, ἔρημο· πουθενὰ βρακοῦλα οὔτε εἰς τὰ πανιὰ οὔτε δεμένη εἰς τὸ ἀκρογιάλι, μόνον αὐτοῦ τὸ ὀρθολίθι, μαύρη θαλασσοδαρτη πέτρα, ὅπου ἀπὸ τὸ μέρος τῆς γῆς ἔχει ῥηχὰ τὰ νερά καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης ἄπκτα, γεφύρι ἀπὸ τὴν στερεάν στήν ἄβυσσον. Ἐκοντοστάθη ἡ Μαρία καὶ προσήλωσε ἐκεῖ τὰ μάτια της, ὡς εἶχε πάντοτε ἔμπροσθέν της τὸ ἀποταχυνὸ της ὄνειρο, καὶ ἄμα εἶδε τὸ ὀρθολίθι τὴν ἔπιασε χαροτρο-

μάρα· κατόπιν ἀκολούθησε βιαστικὰ τὸν δρόμον της ὅσο ποῦ ἔφθασε εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος· ἐξυπολύθη, ἐδιέβηκε τὴν θάλασσαν, ἐσκαρφαλώθη μὲ κόπον ἐπάνω εἰς τὸν βράχον, καὶ ὡσὰν φρενιασμένη τὸν ἐξέταζε ὅλον τριγύρω, τὸν ἐπασπάτευε καὶ ἔχωνε τὰ χεῖρά εἰς ὄλκις ταῖς μεγάλαις μικραῖς χαραμῖδαῖς· κατόπιν συγκακινῶντας τὴν κεφαλὴν ἀνέβη ἕως εἰς τὴν ζώνην τοῦ βράχου· ἐκεῖθε ἐγύρισε τὰ μάτια της ὡσὰν γιὰ νὰ ὑστεροκυττάξῃ τὴν πλάσιν, τὸν οὐρανόν, τὴν θάλασσαν καὶ τὰ κατὰχλωρα πλάγια μὲ τὰ ἐλαϊόδενδρα, ὅπου εἰς ἐκείνην τὴν στιγμήν ἔτρεμαν ὅλα μὲ τὰ φύλλα τους καταχρυσωμένα ἀπὸ ταῖς πορφυραῖς ἐτοιμόδυσταῖς ἀκτίνας τοῦ Ἥλιου—καὶ τότε ἔξαφν ἐῖς τὸν ἀσυγνέριστον γύρον, ὅπου ἀνταμύνονται θάλασσα καὶ οὐρανός, ἐφανερώθησαν σπίτια, ἐκκλησίαις, κωδωνοστάσια, πύργοι, ὅλα λευκότετα, ὡς νὰ εἶχε αὐτοῦ σηκωθῇ θεόπλαστη παραθαλάσσια πολιτεία, νὰ δώσῃ ζωὴν καὶ ὅρα εἰς ἐκεῖνα τὰ ἔρημα καὶ ἀτελεύτητα πλάτη τῆς θαλάσσης.

Ὡστόσο ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου εἶχε βουλῆσῃ, καὶ εἰς τὸν ὀρίζοντα ἐφαίνετο τὸ ὀλοστρόγγυλο ὁμοίωμα του μεγαλωμένο, ἀλλὰ ἀπὸ ἀκτίνας ὀρφνόν, ὥστε ἡ δυστυχημένη ἡμπόρεσε ὕστερη φορὰ ν' ἀναπαύσῃ τοὺς ὀφθαλμούς της εἰς ἐκείνην τὴν σκιάν τοῦ ἀστρου τῆς ἡμέρας, ἐνῶ εἰς ὅλον σχεδὸν τὸν οὐράνιον θόλον ἐλαμποκοποῦσαν τ' ἀστέρια. Τὰ ἡμερινὰ πουλιὰ εἶχαν ὅλα ἡσυχάσῃ εἰς ταῖς φωλιαῖς τους καὶ εἰς τὰ δένδρα, τὰ νυκτοπούλια ἔσχιζαν πανταχοῦ τὸν σκοταδερόν ἀέρα μὲ τὸ νεκρὸ τους φτερούγιασμα, καὶ μόνον ἀκούετο ὁ ἀδιάκοπος τακτικός ἀναστεναγμός τῆς θαλάσσης. Ἡ Μαρία ὁλόβη εἰς τὸν βράχον ἐβγαλε μέσ' ἀπὸ τὸν κόρπον της τὸ γράμμα τοῦ παιδιοῦ της, τὸ ἐφίλησε καὶ ἔκαμε τρεῖς φορὰς τὸν σταυρόν της· ἀκούσθη ἓνα τρελλὸ χασκόγελο, καὶ εὐθὺς κατόπι κάτω ἀπὸ τὸ ὀρθολίθι ἓνας βρόντος· τὴν ἀκόλουθην αὐγὴν ψαράδες εὗρηκαν βγαλμένο εἰς τὴν ἀμμουδιὰ τὸ σῶμα τῆς Μαρίας.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΛΥΔΑΣ

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ

Στὰ πλάνα ὄνειρά μου
 " οὐνε συχνὰ
 θλιμμένα καὶ ἀχνὰ
 ὅλα τὰ πρωτεῖνά μου.

Κι' ἓνα χλωρὸ λειβάδι
 ποῦ νέος κυνηγοῦσα
 κι' ὅλο τὸ λαχταροῦσα,
 τὸ εἶδα ἓνα βράδυ!

Τὸν δρόμο τὸν ἀπέραντο
 ποῦ τὸν ἀσπρίζ' ἡ σκόνη
 καὶ σύννεφα σπικόνει
 Λεβάντης ὀλιβερός,

Τὴ λίμνη τὴν ἀνήσυχη,
 τοὺς σκοτεινοὺς τοὺς λόφους
 καὶ τοὺς καλοὺς συντροφούς,
 ποῦ σκόρπισ' ὁ Καιρός.